VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE "ABU ALI IBN SINO AND INNOVATIONS IN MODERN PHARMACEUTICS"

April 24th, 2025,
Tashkent / Uzbekistan

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

ИБН СИНО ЖАМОАТ ФОНДИ

АБУ АЛИ ИБН СИНО ВА ЗАМОНАВИЙ ФАРМАЦЕВТИКАДА ИННОВАЦИЯЛАР

VIII ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН

МАҚОЛАЛАР ТЎПЛАМИ

АБУ АЛИ ИБН СИНО И ИННОВАЦИИ В СОВРЕМЕННОЙ ФАРМАЦЕВТИКЕ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

VIII МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

ТОШКЕНТ - 2025

Таҳрир ҳайъати

Раис: тиббиёт фанлари доктори К.С. Ризаев

Аъзолари:
Н.С. Нормахаматов - кимё фанлари доктори, катта илмий ходим;
Н.А. Махмудов - Ибн Сино жамоат фонди Бошқарув раиси;
М.Т. Муллажонова - фармацевтика фанлари номзоди, доцент

© IBN SINO JAMOAT FONDI, 2025 y.

MURAKKAB TARKIBLI YIG‘MA ASOSIDA OSHQOZON-ICHAK TIZIMI YALLIG‘LANISH KASALLIKLARIDA ISHLATILADIGAN SUYUQ EKSTRAKT OLISH USULLARINI ILMIY ASOSLASH

Ulug'bekova S.T., Pazilbekova Z.T.

Toshkent farmatsevtika instituti

Dolzarbligi: O‘zbekistonning issiq iqlimi, xalqimizning ovqatlanishdagi o‘ziga xos xususiyatlari, ayrim hududlarda ekologik vaziyatning yomonlashishi respublikamiz aholisi orasida oshqozon-ichak tizimi kasalliklari ko‘payishiga sabab bo‘lmoqda. Oshqozon-ichak tizimi yallig‘lanish kasalliklari o‘z vaqtida ovqatlanmaslik, quruq yeguliklar, o‘ta achchiq yoki issiq taomlar, luqmani yaxshi chaynamaslik me’da shirasining yetarlicha ajralmasligidan kelib chiqib va bu xolatning tez-tez takrorlanishi gastritning surunkali ko‘rinishini keltirib chiqaradi. Shuningdek, ayrim dori preparatlari (aspirin, prednizolon)ni uzoq muddat va tartibsiz qabul qilish ham surunkali gastrit sababchilaridan biri bo‘lib, asoson oshqozon-ichak tizimi yallig‘lanish kasalliklarini davolashda ko‘proq sintetik preparatlardan foydalanishadi.

Mahalliy dorivor o‘simliklardan tashkil topgan murakkab tarkibli yig‘madagi asosiy dorivor o‘simliklar xomashyolari: moychechak gullari ichaklarning yopishib qolishiga, mikroblarga, allergiyaga va yalliglanishga qarshi hamda yaralarni davolovchi ta’sirga ega, tirnoqgul gullarini dorivor preparatlari esa turli yaralar, kuyganni davolashda, stomatit, angina va boshqa tomoq og’rigi kasalliklarida og’iz hamda tomoqni chayqash uchun ishlatiladi, shuningdek, gastrit, me’da va o‘n ikki barmoq ichakning yara kasalliklari hamda jigar kasalliklarini davolashda qo‘llaniladi. Dalachoy o‘simligi dorivor preparatlari burishtiruvchi, antiseptik va yara to‘qimalarini tez bitiruvchi ta’sirga ega.

Oshqozon-ichak tizimi kasalliklarini davolash va oldini olish uchun mahalliy dorivor o‘simlik xom ashyolari: moychechak gullari, tirnoqgul gullari, dalachoy yer ustki qismi, asosida murakkab tarkibli yig‘madan yangi, yuqori samaradorlikka ega oshqozon ichak kasalliklarida yallig‘lanishga qarshi keng ta’sir doirasiga ega gastritni davolashda ishlatiladigan hamda antiseptik xususiyatga ega suyuq ekstrakt tarkibini tanlash va texnologiyasini ishlab chiqish dolzarb ilmiy masalalardan biri bo'lib hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi: Murakkab tarkibli yig‘ma asosida oshqozon-ichak yallig‘lanish kasalliklarida ishlatiladigan yallig‘lanishga qarshi, og‘riq qoldiruvchi antiseptik xususiyatga ega bo‘lgan yangi suyuq ekstrakt texnologiyasini ishlab chiqish.

Usul va uslublar: Murakkab tarkibli yig‘madan matseratsiya, reperkolyatsiya usullarida, etil spirtining turli xil konsentratsiyalarida (20%,40%,70%), o‘simlik xom ashyolarini turli xil maydalik darajalarida suyuq ekstrakt olindi. Murakkab tarkibli yig‘ma tarkibidagi biologik faol moddalarni ekstraksiya jarayoniga ta’sir etuvchi omillarni (maydalik darajasi, gidromodul, ekstraksiya usuli, bo‘ktirish vaqti, ekstragent turi va b.) ta’sirini o‘rganildi.

Natijalar: Murakkab tarkibli yig‘madan turli xil usullarda, 20%,40%,70% li etil spirtida olingan suyuq ekstraktlarda, 20% li etil spirtida olingan suyuq ekstraktlar saqlash jarayonida cho‘kma tushganligi sababli, tashqi ko‘rinishi bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasi DF I (O‘zR DF I) talablariga javob bermadi. Xom ashyolarni maydalik darjasi 3-5 mm bo‘lganda etil spirtini 40%, 70% kotsentratsiyasida olingan ekstraktlar tashqi ko‘rinishi, spirt quvvati og‘ir metallar miqdori bo‘yicha talabga javob berdi va quruq qoldiq miqdori esa matseratsiya usulida 40%li etil spirtida olingan suyuq ekstraktlarda eng yuqori ko‘rsatkichni berdi (6,8%). 70% li etil spirtida olingan suyuq ekstraktlarda 5,9% ni tashkil etdi. Reperkolyatsiya usulida 40% va 70%li etil spirtida olingan suyuq ekstraktlarda quruq qoldiq miqdori kamaygan (6,1 va 4,7%).

Xulosalar: Murakkab tarkibli yig’ma asosida turli xil usulda ajratuvchi 40%, 70%li etil spirti yordamida olingan suyuq ekstraktlar son va sifat ko‘rsatkichlari bo‘yicha O‘zR DF I talablari bo‘yicha javob berdi. Keyingi izlanishlarimizda ushbu suyuq ekstraktlarni tarkibidagi biofaol moddalar miqdorini aniqlab, ta’sir etuvchi moddalar miqdori bo‘yicha istiqbolli bo‘lgan usulni tanlashga tavsiya etiladi.

ANTIGIPERTENZIV TA’SIRGA EGA SUBSTANSIYALARNING TEXNOLOGIK XOSSALARINI O‘RGANISH

Vaxidova N.M., Maksudova F.X., Xamdamov M.M.

Toshkent farmatsevtika instituti

Dolzarbligi: Yurak-qon tomir tizimi kasalliklari dunyoning ko'plab mamlakatlarida o'limning asosiy sababi bo'lib qolmoqda. Arterial gipertoniya yurak qon-tomir kasalliklari orasida eng keng tarqalgani bo‘lib, katta yoshli odamlar orasida ko‘p uchraydi, ammo so‘nggi yillarda yoshlarda ham tez-tez kuzatilmoqda. Bu kasallikdan ayollar ham, erkaklar ham bir xil aziyat chekishadi. U miokard infarkti, insult, yurak yetishmovchiligi kabi ko‘pincha o‘lim yoki nogironlikka sabab bo‘ladigan asosiy patogenetik omil hisoblanadi.

2-SEKSIYA.

INNOVATSION DORI PREPARATLARI, KOSMETIKA VA BIOLOGIK FAOL QO'SHIMCHALARINI ISHLAB CHIQISH, ULARNING SIFATINI TA'MINLASH

DEVELOPMENT OF INNOVATIVE MEDICINAL PREPARATIONS, COSMETICS AND BIOLOGICALLY ACTIVE SUPPLEMENTS, ENSURING THEIR QUALITY

РАЗРАБОТКА ИННОВАЦИОННЫХ ЛЕКАРСТВЕННЫХ ПРЕПАРАТОВ, КОСМЕТИЧЕСКИХ СРЕДСТВ И БАД К ПИЩЕ, ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИХ КАЧЕСТВА

INGICHGA BARGLI QO'G'A (TYPHA ANGUSTIFOLIA) XOMASHIYOSIDAN QURUQ EKSTRAKT OLISH VA TAHLILI 41
Abadjanov D.I., Saidvaliyev A.K., Olimov X.Q.

"AVENA-UZ" NI FARMAKOTEXNOLOGIK XOSSALARINI O'RGANISH 42
Abdukarimova M.R., Tadjiyeva A.D., Farmonova N.T.

SUT ACHITUVCHI BAKTERIYALARNI O`T SUYUQLIGINING TURLI KONTSENTRATSIYALARI TA`SIRIGA CHIDAMLILIGI. 43
Abdulaxadova G.Sh.

METRONIDAZOL SAQLAGAN STOMATOLOGIK GEL TARKIBIGA OPTIMAL ASOS TANLASH 44
Alqarov A.Q., Raxmatjonova L.B., Rizayeva N.M.

QUYOSHDAN HIMOYALOVCHI KREM TARKIBI VA TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH 44
Aripova N.X., Baratova M.B.

ANALGETIK-ANTIPIRETIK TA'SIRLI INFUZION ERITMA TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH 45
Aslonova M.A., Yusupova Sh.B.

DORIVOR O'SIMLIKLAR CHAMOMILLA RECUTITA, ROSAE FRUCTUS QUERCUS CORTEXDAN YALLIG'LANISHGA QARSHI YIG'MA TARKIBI VA TEXNOLOGIYASINI ASOSLASH 46
Axmatoxunova M.K.

DORIVOR O'SIMLIKLARDAN AJRATILGAN QORA RANGLI ENDOFIT ZAMBURUG'LARINING TAV'SIFNOMASI 47
Bo'rieva M.R., Nuralieva X.A., Kodirova D.E.

"IDENOL" TABLETKASINING TEXNOLOGIYASI VA MIQDORIY TAHLILI 47
Dusmetova J.R. Rakhimova G.R.

ITTIKANAK O'SIMLIGI ASOSIDA TAYYORLANGAN YIG'MADAN SUYUQ EKSTRAKT OLISH TEXNOLOGIYASIGA OID IZLANISHLAR 48
Erkaeva Sh.Q., Pazilbekova Z.T., Abdullaeva R.A.

STUDY OF THE TECHNOLOGICAL PROPERTIES OF TABLET SUBSTATIONS "PODAGRIN" 49
Ernazarov A.M., Yunusova H.M.

QIZIL DO'LANA (CRATAEGUS SANGUINEA) MEVALARIDAN DAMLAMA OLISH TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH VA SIFATINI BAHOLASH 50
Erzat N., Djienbekov A.K.

ROLE OF AI IN ROBOTICS IN NEW DRUG WITH PHYTOMEDICINE IN CLINICAL PHARMACOLOGY 50
Abdul Majeed Kaamran

"GLABRUS" QURUQ EKSTRAKTNING FARMAKOTEXNOLOGIK XOSSALARINI O'RGANISH 51
Karayeva N.Yu., Abdulladjanova N.G.

DEVELOPMENT OF POLYMER PATCHES BASED ON GELLAN GUM 51
Kuldanova A.A., Akhelova A.L., Begimova G.U.

POVIDON YOD ASOSIDA DORIVOR POLIMER PARDALARNI OLISHDA TURLI XIL POLIMERLAR TA`SIRINI O`RGANISH 52
Mamajonova M.N., Ishmuxamedova M.A.

ALFA-LIPOY KISLOTASI SAQLAGAN DORI PREPARATLARI DINAMIK O'ZGARISHLAR TAHLILI 53
Matyaqubova Sh.N., Zakirova R.Yu.

KOSMETIKA VOSITALARINI VA BIOLOGIK FAOL QO'SHIMCHALARINI ISHLAB CHIQARISH SIFATINI ANIQLASHNING AHAMIYATI 54
Mexriddinov A., Djurayeva S.Z.

OBTAINING EXTRACTS BASED ON FAN-SHAPED HAWTHORN FRUITS 54
Namozov F.Sh., Farmonova G.Z.

KOSMETIK VOSITALAR TARKIBIDAN KADMIY IONINI INVERSION-VOLTAMPEROMETRIK ANIQLASH 55
Nazarova M.Q., Sayfiyev M.N., Boqiyev Q.S., Ziyayev D.A.
KLARITROMITSIN SUBSTANSIYASINING TEXNOLOGIK XOSSALARINI O‘RGANISH 56
Nusratova N.N., Maksudova F.X., Karimova.Y.Z.
“TIOTSIN” KAPSULALARINING TARKIBI VA TEXNOLOGIYASI BORASIDAGI OLIB BORILGAN ILMIY IZLANISHLAR 56
Odilova Sh.I., Sharipov A.T., Zakirova R.Yu.
O‘SIMLIK XOM ASHYOLARINI IMMUNITET TIKLOVCHI DORIVOR VOSITA SIFATIDA QOLLANISHI 57
Qarshiyeva F.A., Zufarova Z.X.
MAHALLIY FARMATSEVTIKA BOZORIDA ANTIDEPRESSANT DORI PREPARATLARINING ISHLAB CHIQARUVCHILARNI TAHLILI 58
Radjabova D.Q., Ilxamova N.B.
“YUGELM-MAL” KAPSULALARINING YAROQLILIK MUDDATINI ANIQLASH 59
Radjapova N.Sh., Kariyeva Y.S.
DEVELOPMENT OF TECHNOLOGY FOR OBTAINING A PHYTOPASTE 59
Rasulova M.R., Shukhratulloeva M.A., Ziyamukhamedova M.M.
ETORIKOKSIB SUBSTANSIYASINING TEXNOLOGIK KO‘RSATKICHKARINI ANIQLASH 60
Raximova M.A., Maksudova F.X.
MAHALLIY DORIVOR O‘SIMLIK *CARTHAMUS TINCTORIUS* L. XOMASHYOSI ASOSIDA SUYUQ EKSTRAKT OLISH USULLARINI ISHLAB CHIQISH 61
Raxmonova D.S., Tursunov X.O.
SARIQ ROMASHKA (ANTHEMIS TINCTORIA L.) O’SIMLIGI XOM ASHYOSIDAN SUYUQ EKSTRAKT OLISH TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH 62
Sadikova N.S., Ernazarov O.M., Tulaganov A.A.
GREEN EXTRACTION AND ENRICHMENT OF NATURAL BERBERINE: AN INNOVATIVE AND ECONOMICAL APPROACH IN PHYTOMEDICINE 63
Shah M.A.
«DEPRESFAN» TABLETKA TARKIBI VA TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH 63
Shermatova H.B., Umarova F.A.
TINCHLANTIRUVCHI TA'SIRGA EGA “DEPRESFAN” SUBSTANSIYASINING TEXNOLOGIK XOSSALARINI O'RGANISH 64
Shermatova H.B., Umarova F.A.
GIPOGLIKEMIK TA’SIRGA EGA TABLETKA TEXNOLOGIYASINI ISHLAB CHIQISH BORASIDAGI TADQIQOTLAR 64
Tashmatova M.A., Ilxamova N.B.
DIURETIK XUSUSIYATGA EGA BO‘LGAN QURUQ EKSTRAKTNING FIZIK KIMYOVIY VA TEXNOLOGIK XOSSALARINI O‘RGANISH 65
Ubaydullayeva X.A., Zairova X.T.
MURAKKAB TARKIBLI YIG‘MA ASOSIDA OSHQOZON-ICHAK TIZIMI YALLIG‘LANISH KASAL-LIKLARIDA ISHLATILADIGAN SUYUQ EKSTRAKT OLISH USULLARINI ILMIY ASOSLASH 66
Ulug'bekova S.T., Pazilbekova Z.T.
ANTIGIPERTENZIV TA’SIRGA EGA SUBSTANSIYALARNING TEXNOLOGIK XOSSALARINI O‘RGANISH 66
Vaxidova N.M., Maksudova F.X., Xamdamov M.M.
BAMIYA (H. ESCULENTUS) O‘SIMLIGINI IN VITRO SHAROITDA O‘STIRISH TEXNOLOGIYASINI YARATISH 67
Xudayarova Yu.Sh., Arifdjanova D.T.
MAHALLIY DORIVOR O‘SIMLIKLARDAN YANGI O‘T HAYDOVCHI VOSITA TARKIBIGA DOIR 68
Xudoyberdiyeva M.J., Eshmuratov Z.N.
MAHALLIY DORIVOR O‘SIMLIKLARDAN OLINGAN DIABETGA QARSHI YIG‘MADAN AJRATMA OLISHNING MAQBUL TEXNOLOGIYASI 69
Xolmatov S.A., Kamilov X.M.
GEMO-POVIDON BIOLOGIK FAOL QO'SHIMCHASINI TEZLASHTIRILGAN ESKIRISH SHAROITLARIDA SAQLASHDA GEMOSTATIK TA’SIRINI O‘RGANISH 70
Xujimov A.X., Olimov N.Q.